

Sygn. akt I Ca 420/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2017 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Elżbieta Zalewska-Statuch

Sędziowie SSO Joanna Składowska

SSO Barbara Bojakowska

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2017 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa E. C.

przeciwko Instytutowi (...) w K.

z udziałem (...) Towarzystwa (...) w G.

o ustalenie

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Wieluniu

z dnia 6 czerwca 2017 roku, sygnatura akt I C 553/16

1. oddała apelację;

2. zasądza od powódki E. C. na rzecz pozwanego Instytutu (...) w K. 900 (dziewięćset) złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji.

Sygn. akt I Ca 420/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Łasku, oddalił powództwo E. C. skierowane przeciwko Instytutowi (...) w K. o ustalenie istnienia stosunku prawnego (pkt 1), zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 3092,54 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 2) oraz nakazał pobrać od powódki na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w W. kwotę 1011,31 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (pkt 3).

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia i wnioski:

D. D. będąc posiadaczem czterech koni rasy huculskiej przystąpiła

do Programu (...) ((...)), w ramach którego miała otrzymywać płatności dotacyjne z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na hodowlę koni.

Warunkiem otrzymywania płatności dotacyjnych było uczestniczenie jej koni hodowlanych w programie ochrony zasobów genetycznych zwierząt.

Dla realizacji tego obowiązku D. D. w dniu 10 lipca 2013 roku zawarła z pozwanym umowę nr (...) o przystąpieniu do realizacji programu ochrony zasobów genetycznych koni.

W ramach tego programu D. D. zgłosiła 4 klacze. Na podstawie tej umowy D. D. zobowiązała się do utrzymywania klaczy rasy huculskiej w liczbie 3 zgodnie z załączonym corocznie wykazem klaczy, corocznego przedstawienia do Instytutu (...) klaczy oraz Wykazu klaczy rezerwowych do kwalifikacji na dany rok, niezwłocznego informowania o wszystkich zmianach w stadzie zwierząt, stanowienia klaczy objętych programem ogierami spełniającymi warunki programu w celu uzyskania i odchowu czysto rasowego materiału hodowlanego, zapewnienia odpowiednich warunków utrzymania i pielęgnacji koni.

Instytut na podstawie w/w umowy zobowiązał się do ostatecznej kwalifikacji zwierząt do uczestniczenia w programie ochrony zasobów genetycznych, potwierdzenia wykazu dla potrzeb realizacji (...), przekazywania do właściwych podmiotów informacji niezbędnych do przyznania hodowcy/ posiadaczowi zwierząt płatności rolnośrodowiskowej.

Umowa powyższa została zawarta na czas nieokreślony i mogła być rozwiązana ze skutkiem natychmiastowym w przypadku nie wypełnienia warunków przez jedną ze stron umowy. Również niezłożenie wykazu klaczy w danym roku przez posiadacza koni objętych programem ochrony zasobów genetycznych koni, skutkowało rozwiązaniem umowy.

Na podstawie w/w umowy Instytut przeprowadził kompleksową ocenę możliwości uczestniczenia czterech klaczy huculskich D. D. w programie ochrony zasobów genetycznych, a D. D. zobowiązała się je utrzymywać w miejscowości B. woj. (...).

Następnie D. D. złożyła wniosek do (...) o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej załączając do wniosku wykaz klaczy potwierdzony przez Instytut. D. D. otrzymywała dopłaty do koni. Wniosek o dopłaty złożony do (...) w 2014 roku na rok 2015 D. D. złożyła w ustawowym terminie, załączając wykaz koni potwierdzony przez Instytut (...) w K..

Załączony przez D. D. wykaz został przez nią wypełniony w dniu 19 lutego 2014 roku, następnie potwierdzony przez (...) Związek (...) w K.

w dniu 19 lutego 2014 roku i zatwierdzony przez Instytut (...) w K. w dniu 28 kwietnia 2014 roku.

W trakcie uczestnictwa w programie ochrony zasobów genetycznych koni i w programie rolnośrodowiskowym D. D. z powodów osobistych postanowiła sprzedać cztery konie E. C..

Cztery umowy sprzedaży czterech koni rasy huculskiej E. C. i D. D. podpisały w dniu 6 maja 2014 roku.

D. D. przekazała powódce umowę o ochronę zasobów genetycznych podpisaną z Instytutem oraz wykaz klaczy sporządzony przez D. D. i potwierdzony przez (...) w K. i Instytut (...) w K.. D. D. i E. C. nie poinformowały o sprzedaży koni Instytut (...) w K..

W dniu 13 maja 2014 roku do Biura Powiatowego (...) w W. powódka złożyła wniosek o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej po przeniesieniu posiadania stada zwierząt ras lokalnych.

E. C. oświadczyła, że w dniu 6 maja 2014 roku przejęła w posiadanie stado zwierząt od D. D., w odniesieniu do których było realizowane zobowiązanie rolnośrodowiskowe i złożyła zobowiązanie o kontynuowaniu realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego w ramach (...) na lata 2007-2013 zakresie stada zwierząt ras lokalnych po przekazującej D. D..

Do wniosku E. C. dołączyła cztery umowy kupna sprzedaży czterech klaczy rasy huculskiej od D. D. oraz wykaz koni potwierdzony przez Instytut (...) w K. na nazwisko D. D. potwierdzony przez (...) Związek (...) w K. w dniu 19 lutego 2014 roku i zatwierdzony przez Instytut (...) w K. w dniu 28 kwietnia 2014 roku.

D. D. wypełniła dokumenty do (...) w Ł. dotyczące zbycia 4 klaczy na rzecz E. C. wskazując jako datę sprzedaży koni dzień 29 czerwca 2014 roku.

E. C. zgłosiła nabycie koni w (...) w Ł., które zastało odnotowane przez Związek w dniu 9 lipca 2014 roku. Data 9 lipca 2014 roku w rejestrach (...) w Ł. figurowała jak data zdarzenia - sprzedaży koni.

W dniu 21 października 2014 roku Kierownik Powiatowego Biura (...) w W. przyznał E. C. płatność rolnośrodowiskową w łącznej wysokości 6000 zł z tytułu zachowania zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie tj. 4 klaczy rasy huculskiej nabytych od D. D..

E. C. zamierzała dalej wystąpić z wnioskiem o przyznanie płatności w ramach programu rolnośrodowiskowego na rok 2015.

E. C. pismem z dnia 19 stycznia 2015 roku wezwała pozwanego do zaprzestania naruszeń prawa oraz do zatwierdzenia wykazu klaczy zakwalifikowanych do programu ochrony zasobów genetycznych klaczy huculskich, stanowiących własność E. C. zgodnie ze stanem faktycznym na 2015 rok.

W odpowiedzi na wezwanie pozwany poinformował powódkę, iż jako podmiot upoważniony do realizacji lub koordynacji działań w zakresie ochrony zasobów genetycznych zwierząt, w 2014 roku nie zawierał z E. C. umowy o przystąpieniu do realizacji programu ochrony zasobów genetycznych koni rasy huculskiej.

W związku z powyższym E. C. nie była i nie jest uczestnikiem programu ochrony zasobów genetycznych, stąd nie może kontynuować uczestnictwa w programie ochrony w 2015 roku.

Instytut poinformował, iż zgodnie z rozporządzeniem w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznania pomocy finansowej w ramach działania Programu rolnośrodowiskowego objętego PRO W na lata 2007-2013 rolnik może realizować program rolnośrodowiskowy „Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie”, w którym mogą uczestniczyć zwierzęta będące w jego posiadaniu zakwalifikowane na dokumencie sporządzonym przez (...), obejmującym oświadczenie tego rolnika, podmiotu prowadzącego księgi hodowlane (w przypadku koni - (...)) oraz podmiotu upoważnionego do realizacji lub koordynacji w zakresie ochrony zasobów genetycznych zwierząt. Oświadczenie takie jest wymagane każdorazowo, zarówno przy składaniu pierwszego lub kolejnego wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej, a także przy dodawaniu nowych pakietów oraz przy przejmowaniu zobowiązani rolnośrodowiskowego.

Na skutek pisma powódki z dnia 19 stycznia 2015 roku pozwany próbował potwierdzić informacje o dokonanym zakupie klaczy przez E. C. od D. D.. W tym celu wystosował pismo do (...) w Ł., w którym podał, iż w związku z otrzymaniem przez Instytut wykazem klaczy rasy huculskiej o wprowadzeniu/ zakwalifikowaniu do programu ochrony zasobów genetycznych w ramach zastąpienia klaczy Peluszka na klacz Wichura wystawionego na E. C. i potwierdzonego przez (...) w Ł., E. C. nie występowała do Instytutu z wnioskiem o objęcie programem ochrony stada koni huculskich będących w jej posiadaniu, dlatego też Instytut nie zawierał z E. C. umowy o przystąpieniu do realizacji programu ochrony zasobów genetycznych koni rasy huculskiej. W związku z powyższym Instytut wskazał, iż E. C., ani

będące w jej posiadaniu nie uczestniczy w realizowaniu programu ochrony zasobów genetycznych i nie ma podstaw do dokonania zastąpienia w ramach programu ochrony. Instytut zwrócił się do (...) w Ł. do wyjaśnienia na jakiej podstawie (...)

w Ł. potwierdził wykaz zastąpienia klaczy, zwłaszcza że E. C. nie miała kwalifikowanego głównego wykazu klaczy, na podstawie którego byłaby możliwość podpisania umowy o ochronie zasobów genetycznych i dokonania obecnego zastąpienia klaczy.

W dniu 9 lutego 2015 roku E. C. zgłosiła się do (...) w Ł.

z wykazem klaczy do zastąpienia (klaczy Peluszka na klacz Wichura). Zgłoszenie zastąpienia w dniu 9 lutego 2015 roku zostało potwierdzone przez pracownika (...) w Ł. A. K..

W dniu 16 lutego 2015 roku E. C. złożyła w (...) w Ł. wykaz klaczy zakwalifikowanych do programu ochrony zasobów genetycznych (klacze P., P., Wichura i Fasola), który został potwierdzony przez pracownika (...) w Ł. A. K. w dniu 16 lutego 2015 roku.

Pismem z dnia 23 lutego 2015 roku (...) w Ł. poinformował pozwanego,

iż wykaz zastąpienia klaczy z dnia 9 lutego 2015 roku został sporządzony przez pracownika (...) w Ł. A. K. na podstawie informacji uzyskanych bezpośrednio od E. C. oraz danych zawartych w Centralnym Rejestrze Koniowatych (...) Związku (...) w W..

Jak podał (...) w Ł., E. C. oznajmiła, iż wypełniając dokumenty

w 2014 roku w biurze (...) w K. ustaliła, że wszystko jest w porządku i sprawa jest wyjaśniona w kwestii udziału klaczy w programie D. D.. (...) w Ł. poinformował, iż E. C. składając wykaz klaczy w (...) w W.

w dniu 14 maja 2014 roku twierdziła, że uzyskała informację, że wykaz został zaakceptowany przez (...), pomimo iż widniało nazwisko na wykazie D. D. jako osoby uczestniczącej w programie. (...) w Ł. wyjaśnił ponadto, iż klacze P., P., Fasola i Peluszka są własnością E. C. od dnia 9 lipca 2014 roku (data kupna koni to 29 czerwca 2014, a zgłoszenia do (...) w celu rejestracji koni to 9 lipca 2014 roku).

Na podstawie tego zgłoszenia dokonano zmiany posiadacza w Centralnym Rejestrze Koniowatych. (...) w Ł. wyjaśnił dalej, iż pracownik A. K. założył, iż zgłoszone przez E. C. konie nabyte od D. D., uczestniczą obecnie

w programie na nazwisko E. C.. W związku z powyższym po sprawdzeniu wszystkich danych dotyczących koni przystąpił do sporządzenia wykazu zastąpienia

i potwierdził sporządzony wykaz. A. K. nie sprawdził, czy istnieje umowa podpisana z Instytutem w K. odnośnie uczestnictwa w programie ochrony zasobów genetycznych klaczy przez E. C.. Założył, iż E. C. ma wszystkie sprawy z Instytutem uregulowane.

Po uzyskaniu informacji z (...) w Ł., Instytut (...) w K. poinformował w marcu 2015 roku E. C., iż nie wystąpiła ona do pozwanego

z wnioskiem o przystąpienie i objęcie programem ochrony zasobów genetycznych klaczy będących w jej posiadaniu. Instytut nie podpisywał umowy o realizację programu ochrony, ani nie potwierdzał żadnego dokumentu wystawionego na E. C. dotyczą koni będących w jej posiadaniu w zakresie uczestnictwa w programie ochrony. Instytut poinformował powódkę, iż tym samym ona i jej stado koni nie było i nie jest uczestnikiem programu ochrony zasobów genetycznych i nie może kontynuować uczestnictwa w programie ochrony na 2015 rok.

Pismem z dnia 6 marca 2015 roku (...) w Ł. poinformował powódkę,

iż na skutek pisma Instytutu (...) w K. z dnia 17 lutego 2015 roku, z którego wynika, iż powódka nie występowała do Instytut z wnioskiem o objęcie programem ochrony stada koni huculskich będących w jej posiadaniu i nie podpisała z Instytutem umowy

o ochronie zasobów genetycznych - (...) w Ł. nie miał podstaw do sporządzenia wykazu klaczy zakwalifikowanych do programu ochrony zasobów genetycznych koni rasy huculskiej według stanu na dzień 15 marca 2015 i dokument sporządzony przez A. K. w dniu 16 lutego 2015 roku nie może być przekazany do Instytut do dalszej kwalifikacji.

Pismem z dnia 6 marca 2015 roku Instytut (...) w K. poinformował D. D. o rozwiązaniu ze skutkiem natychmiastowym umowy nr ZK/. (...) -12 o przystąpieniu do realizacji programu ochrony zasobów genetycznych koni huculskich w związku z niepoinformowaniem przez D. D. Instytutu o zbyciu w dniu 29 czerwca 2014 roku klaczy na rzecz E. C..

Instytut poinformował D. D., iż w związku z zawartą w/w umową D. D. była zobowiązana do niezwłocznego poinformowania Instytutu o wszelkich zmianach w stadzie. W związku z powyższym od dnia zbycia 4 klaczy nie są one objęte programem ochrony zasobów genetycznych ani u D. D., ani u E. C..

Na skutek wniosku E. C. skierowanego do Ministerstwa Rolnictwa i (...) w W. o przeprowadzenie kontroli w siedzibie Instytutu w K. w sprawie E. C., pismem z dnia 21 kwietnia 2015 roku Minister wskazał, iż brak jest podstaw prawnych do przeprowadzania kontroli w Instytucie (...) w K. w sprawie wydawania przez Instytut opinii w indywidualnej sprawie administracyjnej E. C. dotyczącej przyznania je płatności rolnośrodowiskowej przed organami (...).

Pismem z dnia 3 lipca 2015 roku Instytut poinformował powódkę, iż powódka w obowiązującym terminie nie zwróciła się do Instytutu o uzyskanie potwierdzonego wykazu klaczy zakwalifikowanych do programu ochrony zasobów genetycznych koni rasy huculskiej wystawionego na jej nazwisko i spowodowało to brak podstaw do podpisania z nią umowy o realizacji programu ochrony. Jednocześnie Instytut poinformował powódkę, iż wykaz klaczy wystawiony w dniu 16 lutego 2015 roku, został dostarczony do instytutu w dniu 5 maja 2015 roku tj. po obowiązujących terminach kwalifikacji klaczy do programu ochrony i nie ma podstaw do podpisania umowy o realizację programu ochrony przez E. C., datowanej na dzień 13 maja 2014 roku.

W dniu 30 grudnia 2015 roku E. C. skierowała do pozwanego wniosek o objęcie programem ochrony klaczy zamieszczonych na wykazie z 16 lutego 2015 roku, potwierdzonym przez pracownika (...) w Ł. w dniu 16 lutego 2015 roku.

Sąd, powołując się na art. 189 k.p.c. stwierdził, że interes prawny w żądaniu ustalenia stosunku prawnego należy rozumieć jako potrzebę wprowadzenia jasności co do konkretnego stosunku prawnego lub prawa - w celu ochrony przed grożącym naruszeniem sfery uprawnień powoda, zaś interes prawny istnieje, gdy została zagrożona sfera prawna powoda ze strony pozwanego, gdy istnieje niepewność stanu prawnego lub prawa.

Sąd stwierdził, iż program ochrony zasobów genetycznych zwierząt nie jest tożsamy z Programem(...) ((...)), wskazując, iż programy te różnią się celami, założeniami i podstawą prawną.

Następnie Sąd wskazał na podstawę prawną funkcjonowania pozwanego Instytutu wskazując, do czego został powołany oraz na jego obowiązki z tym związane.

Zwrócono przy tym uwagę, że Instytut realizując programy ochrony zasobów genetycznych określa warunki kwalifikacji, gdzie bierze się pod uwagę ocenę samego zwierzęcia pod względem rodowodowym i pokrojowym oraz warunki przyrodnicze ocenianego ośrodka, warunki stajenne, warunki paszowe, formy użytkowania, możliwość zapewnienia prawidłowej opieki i nadzoru nad zwierzęciem. Ocena poprzedzająca zakwalifikowanie do programu jest kompleksowa. Na jej podstawie można podjąć decyzje czy w określonych warunkach środowiskowych możliwa jest realizacja programu ochrony. Wyrazem zakwalifikowania konia do programu ochrony zasobów genetycznych jest podpis upoważnionego pracownika instytutu na wykazie zwierząt. Wcześniej taki wykaz sporządza hodowca, a (...) Związek (...) jako podmiot który prowadzi księgę zwierząt weryfikuje prawdziwość danych dotyczących zwierząt podanych przez hodowcę i następnie przekazuje go do Instytutu.

Wskazano także, iż w trakcie realizacji programów ochrony zasobów genetycznych koni można mówić o zatwierdzeniu wykazu klaczy zakwalifikowanych, do programu:

- pierwszym, który stanowi warunek rozpoczęcia realizacji programu; w tym przypadku obowiązuje termin nadsyłania zgłoszeń hodowców do programu ochrony od dnia 1 listopada do 31 grudnia każdego roku;
- corocznym, potwierdzającym uczestnictwo koni w danym roku w programie; w tym przypadku obowiązuje termin nadsyłania zgłoszeń hodowców do programu ochrony od dnia 1 stycznia do 28 lutego każdego roku;
- wyjątkowym, w sytuacji takich jak śmierć hodowcy lub inny przypadek wymagający przekazania stada zwierząt innemu hodowcy lub zastąpienia zwierzęcia w razie jego padnięcia.

Sąd stwierdził ponadto, że program ochrony zasobów genetycznych zwierząt i program rozwoju obszaru rolnych nie są tożsame to jednak są wzajemnie od siebie zależne, gdyż zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 7 marca 2007 roku o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem (...) Funduszu Rolnego na rzecz (...) O. W. w ramach (...) na lata 2007 - 2013 właściwym w sprawach dotyczących przyznawania pomocy w zakresie płatności rolnośrodowiskowej jest kierownik biura powiatowego (...). Kierownik biura powiatowego (...) przy rozpatrywaniu wniosku rolnika i wydawaniu decyzji administracyjnej w sprawach przyznawania płatności rolnośrodowiskowej w zakresie pakietu 7 - Zachowania zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie, jest związany przepisami rozporządzeni Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2013 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania Program rolnośrodowiskowy objętego (...) na lata 2007 - 2013.

Podano także, iż podobne przepisy obowiązują obecnie w ramach działania Programu rolnośrodowiskowego objętego (...) na lata 2014 – 2020. Przepisy rozporządzeń wykonawczych określają zasady przyznawania pomocy finansowej i razem z przepisami ustawy o (...) Funduszu Rolnym na rzecz (...) O. (...) w ramach (...), rozporządzeń unijnych oraz przepisów kodeksu postępowania administracyjnego regulują zasady postępowania między rolnikiem, a kierownikiem biura powiatowego (...) jako organem upoważnionym do wydania decyzji w sprawie. Elementem łączącym dwie instytucje ((...) i Instytut (...) w K.) jest wypełnione oświadczenie o wykazie zwierząt zakwalifikowanych do programu zasobów genetycznych ras lokalnych, które składane jest przez rolnika wraz z wnioskiem na formularzu udostępnionym przez (...) zgodnie z § 24 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2013 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania Program rolnośrodowiskowy objętego (...) na lata 2007-2013 oraz obecnie obowiązującego rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 marca 2015 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Działanie rolne - środowiskowo - klimatyczne” objętego (...) na lata 2014-2020. Oświadczenie o wykazie zwierząt zakwalifikowanych do programu zasobów genetycznych ras stanowi kopię dokumentu sporządzonego na formularzu udostępnianym przez (...) obejmującego oświadczenia rolnika, podmiotu prowadzącego księgę hodowlaną ((...)) oraz podmiotu upoważnionego do realizacji lub koordynacji działań w zakresie ochrony zasobów genetycznych (Instytutu (...) w K.).

Sąd podał kolejno, że warunkiem otrzymywania dopłat na konie jest utrzymywanie wpisanych do księgi hodowlanej klaczy objętych programem ochrony zasobów genetycznych. Okoliczność tę (...) weryfikują poprzez nałożenie na hodowcę obowiązku przedstawienia wykazu koni zawierającego potwierdzenie zakwalifikowania koni do programu ochrony zasobów genetycznych, dokonane przez upoważnionego pracownika Instytutu. I w takim zakresie uczestnik programu rolnośrodowiskowego (...) musi spełnić wymogi określone w programie ochrony zasobów genetycznych.

Przenosząc powyższe na rzecz gruntu niniejszej sprawy Sąd zauważył, że pracownicy Powiatowego Biura (...) w W. przyjęli wniosek o dopłaty rolnośrodowiskowe w ramach programu ochrony zasobów genetycznych koni złożony przez E. C., pomimo iż do wniosku został załączony wykaz koni sporządzony na nazwisko D. D., co powoduje, że wydana decyzja (...) o przyznaniu płatności rolnośrodowiskowej E. C. nie stanowi potwierdzenia spełnienia warunków ochrony zasobów genetycznych koni.

W tych warunkach, według Sądu, powódka nie może żądać ustalenia istnienia między nią, a pozwanym Instytutem umowy o przystąpieniu do realizacji programu ochrony zasobów genetycznych koni z dnia 10 lipca 2013 roku, zawartej poprzednio przez Instytut z D. D., ani też żądać zobowiązania pozwanego do potwierdzenia wykazu klaczy z dnia 9 lutego 2015 roku - zwierząt zastąpionych oraz wykazu klaczy zakwalifikowanych do programu ochrony zasobów genetycznych rasy huculskiej z dnia 16 lutego 2015 roku.

W ocenie Sądu, żądanie powódki zgłoszone w pozwie prowadziłyby do obejścia przepisów związanych z funkcjonowaniem i celem dla jakiego został powołany Instytut (...) w K..

Sąd zwrócił uwagę, iż zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 6 czerwca 2008 roku Instytut ma realizować i koordynować działania w zakresie ochrony zasobów genetycznych zwierząt. Realizacja tego obowiązku może odbywać się tylko

i wyłącznie poprzez umowy o przystąpieniu do realizacji programu ochrony zasobów genetycznych zwierząt, zawieranej przez Instytut z hodowcą/posiadaczem zwierząt.

Na podstawie tylko takiej umowy Instytut jest w stanie realizować swoje ustawowe obowiązki nałożone na niego przez Ministra Rolnictwa. Hodowca/posiadacz konia podpisując taką umowę z Instytutem zobowiązuje się m.in. do informowania Instytutu o utrzymywaniu klaczy zgodnie z wykazem. Niezwłocznego informowania o wszelkich zmianach w stadzie zwierząt, stanowienia klaczy objętych programem ogierami spełniającymi warunki programu itd.

Sąd stwierdził, że na podstawie takiej umowy Instytut jest w stanie koordynować

i realizować program ochrony zasobów genetycznych koni czyli m.in. przekazywać właściwym organom - (...) informacji niezbędnych do przyznawania hodowcy/posiadacza koni płatności rolnośrodowiskowej w ramach programu (...). Na podstawie umowy zawartej z posiadaczem/hodowcom koni Instytut jest w stanie realizować także obowiązek polegający na informowaniu właściwego miejscowo powiatowego lekarza weterynarii

o liczbie i miejscu utrzymywania zwierząt gospodarskich objętych ochroną zasobów genetycznych. (art. 28 ust. 4 pkt. 2 ustawy o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich).

Tym samym, według Sądu, Instytut nie może dokonać zastąpienia (jednego zwierzęcia innym), ani żadnej innej czynności u właściciela stada, (np. potwierdzenia wykazu sporządzonego na innego posiadacza/hodowcę), z którym nie ma podpisanej umowy

o przystąpieniu realizacji programu ochrony zasobów genetycznych. Specyfiką programu ochrony zasobów genetycznych zwierząt jest ich kwalifikacja do programu w konkretnych warunkach utrzymania (w konkretnej miejscowości, w stajni u konkretnego rolnika).

Skoro zatem, D. D. nie poinformowała Instytutu o sprzedaży koni i nie zrobiła tego również E. C., mimo że klacze były wcześniej zakwalifikowane

do programu ochrony u innego właściciela i w innej siedzibie stada, to zdaniem Sądu, Instytut wobec braku informacji o zmianie właściciela, miejsca pobytu zwierząt oraz warunków

ich utrzymania, został pobawiony możliwości koordynowania uczestnictwa tych zwierząt w programie ochrony.

Dlatego też, w ocenie Sądu powództwo podlega oddaleniu, albowiem w świetle przytoczonych przepisów prawa powódka nie może wstąpić w miejsce D. D.

w stosunek umowny łączący Instytut z D. D., polegającego na przystąpieniu

do realizacji programu ochrony zasobów genetycznych koni z dnia 10 lipca 2013 roku

(nr umowy nr ZK/ (...) -12).

Sąd podał także, że potwierdzenie wykazu hodowcy koni przez Instytut jest obowiązkiem wynikającym ściśle z umowy o przystąpieniu do realizacji programu ochrony zasobów genetycznych tylko wobec strony takiej umowy; umowa taka nie przewidywała możliwości przeniesienia praw i obowiązków z niej wynikających na osobę trzecią.

Według Sądu, posiadacz/hodowca koni, który chce uczestniczyć w programie rolnośrodowiskowym w ramach (...) po raz pierwszy musi zawrzeć indywidualną umowę z Instytutem w K. o przystąpieniu do realizacji programu ochrony zasobów genetycznych i złożyć wykaz koni do Instytutu w terminie od dnia 1 listopada do 31 grudnia każdego roku; w przypadku kontynuowania programu rolnośrodowiskowego musi corocznie potwierdzać uczestnictwo koni w danym roku w programie i nadsyłać wykazy koni od dnia

1 stycznia do 28 lutego każdego roku. W obu przypadkach posiadacz/hodowca koni musi mieć zawartą umowę z Instytutem o przystąpieniu do realizacji programu ochrony zasobów genetycznych koni.

W ocenie Sądu powódka nie ma interesu prawnego we wstąpieniu w stosunek prawny tj. umowę o przystąpieniu do realizacji programu ochrony zasobów genetycznych koni

w miejsce D. D., nie ma również interesu prawnego do żądania potwierdzenia złożonego wykazu koni na jej nazwisko, gdyż w obu tych sytuacjach sfera prawna powódki nie została zagrożona na skutek zachowania strony pozwanej.

Według Sądu, to na skutek uchybienia obowiązkowi wynikającym z umowy

o przystąpieniu do realizacji programu ochrony zasobów genetycznych koni przez D. D. oraz uchybieniem terminom zgłoszenia kupna koni przez powódkę do Instytutu, prawa powódki zostały naruszone (w postaci wstrzymania wypłaty dopłat rolnośrodowiskowych). Naruszenie tych praw powódki nie jest jednak wynikiem zachowania pozwanego Instytutu.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego orzeczenia złożyła powódka, która wniosła o uchylenie wyroku w całości i uznanie powództwa w całości zgodnie z jego treścią, jaka została złożona, w Sądzie Rejonowym w Wieluniu w niniejszej sprawie oraz zasądzenie od pozwanego

na jej rzecz kosztów procesu, pobranie od pozwanego nieuiszczone koszty sądowe, a także pobranie i zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania odwoławczego.

Apelująca wniosła także o: powołanie na świadka Panią adw. A. Ś.

i dr. nauk pr. M. K. na okoliczność składania fałszywych zeznań przez Pana T. G., przed Sądem pierwszej instancji; zobowiązanie pozwanego

do przekazania całej korespondencji, e-mailowej, listownej, jaka była prowadzona pomiędzy, nim a (...) Związkiem (...) w Ł., na temat powódki; zobowiązanie (...) Związku (...) w Ł., o przekazanie całej korespondencji,

e-mailowej, listownej, jaka była prowadzona pomiędzy, (...) Związkiem (...) w Ł., a pozwanym, na temat powódki; dopuszczenie dowodu

z nagrania pomiędzy potencjalnym hodowcą, a pracownikiem Instytutu (...) na okoliczność ustalenia „procedury postępowania w chwili przejścia zobowiązana przez innego hodowcę; wezwanie w charakterze świadka pracownika Instytutu (...) na okoliczność rozpoznania przez nią własnego głosu nagranych z przeprowadzonej rozmowy telefonicznej, pomiędzy nią, a hodowcą.

Apelująca wskazała, że rozstrzygnięcie Sądu sankcjonuje naruszenie kompetencji pomiędzy dwoma instytucjami, tj. Agencją (...),

a Instytutem (...) w K., co jej zdaniem spowoduje, że pozwany może przystąpić do prób nieformalnego rozszerzenia zakresu kompetencyjnego.

Według skarżącej, dotrzymywała ona wszelkich terminów, lecz to instytutu nie chciał przyjąć wniosków tłumacząc się, że powódka niedopełniała niezbędnych formalności proceduralnych. Ponadto, jej zdaniem, to Sąd Rejonowy w

Wieluniu mylnie zinterpretował, cały materiał dowodowy nie rozumiejąc dowodów oraz nie przytaczając konkretnych przepisów na jakich podjął swą ocenę w zakresie materiału dowodowego.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie apelacji powódki i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż zaskarżony wyrok odpowiada prawu.

Na mocy art. 387 § 2¹ k.p.c. Sąd Okręgowy ograniczył uzasadnienie do wyjaśnienia podstawy prawnej orzeczenia z przytoczeniem przepisów prawa, ponieważ Sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego ani nie zmienił ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji,

Należy tylko dodać, że Sąd pierwszej instancji w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe, a na jego podstawie poczynił adekwatne do treści materiału dowodowego ustalenia faktyczne. Ustalenia te Sąd Odwoławczy przyjmuje za własne, nie znajdując potrzeby ich ponownego szczegółowego przytaczania.

Mając na uwadze treść art. 381 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił wnioski dowodowe zgłoszone przez powódkę w apelacji, uznając je za nieprzydatne dla rozpoznania przedmiotowej sprawy i zmierzające do nadmiernego przedłużenia postępowania. Skarżąca bowiem nie wykazała w żadne sposób, iż brak wskazanych dowodów miał jakikolwiek wpływ na rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy, nie wykazała również, iż potrzeba przeprowadzenia wskazywanego postępowania dowodowego wynika dopiero na etapie postępowania drugoinstancyjnego.

Odnosząc się natomiast do merytorycznej podstawy rozstrzygnięcia, która miała miejsce w niniejszej sprawie, wskazać trzeba, iż zasadnym było stanowisko Sądu Rejonowego, że powódka nie wykazała swojego roszczenia mając na uwadze art. 189 k.p.c.

Dla porządku przypomnieć należy, iż zgodnie z art. 189 k.p.c. powództwo o ustalenie stosunku prawnego lub prawa może być uwzględnione wtedy, gdy spełnione zostały dwie przesłanki merytoryczne do wydaniażądanego rozstrzygnięcia, tj. wykazano istnienie interesu prawnego oraz wykazano prawdziwość twierdzeń powoda o tym, że dany stosunek prawny lub prawo rzeczywiście istnieje. Pierwsza z tych przesłanek warunkuje określony skutek tego powództwa, decydując o dopuszczalności badania i ustalania prawdziwości twierdzeń powoda. Interes prawny występuje wtedy, gdy zachodzi obiektywna niepewność co do stanu prawnego lub prawa. Wykazanie zaś istnienia drugiej z tych przesłanek decyduje o kwestii zasadności powództwa (patrz: wyrok SN z dnia 27 czerwca 2001 r., II CKN 898/00, niepubl.).

W niniejszej sprawie powódka domaga się ustalenia istnienia między nią, a pozwanym umowy o przystąpieniu do realizacji programu ochrony zasobów genetycznych koni z dnia 10 lipca 2013 roku, zawartej poprzednio przez Instytut z D. D. oraz zobowiązania pozwanego do potwierdzenia wykazu klaczy z dnia 9 lutego 2015 roku - zwierząt zastąpionych oraz wykazu klaczy zakwalifikowanych do programu ochrony zasobów genetycznych rasy huculskiej z dnia 16 lutego 2015 roku.

Nie można przy tym podzielić zdania skarżącej, iż na skutek zawarcia umowy sprzedaży koni z D. D., weszła ona we wszystkie prawa i obowiązki poprzedniczki prawnej, co zwalniało ją z obowiązku wystąpienia przez nią samą do Instytutu z wnioskiem o objęcie programem ochrony stada koni huculskich będących w jej posiadaniu i podpisania z Instytutem umowy o ochronie zasobów genetycznych.

Wskazać trzeba, iż w polskim porządku prawnym brak jest instrumentu pozwalającego na przeniesienie praw i obowiązków z umowy w drodze czynności jednej tylko strony danej umowy.

Zasada wstąpienia w ogół praw i obowiązków przez nabywcę ogółu praw poprzednika, czyli ogółu aktywów i pasywów (sukcesja uniwersalna) zachodzi bowiem tylko w przypadkach w ustawie wskazanych, na przykład w wypadkach: dziedziczenia, nabycia spadku na skutek umowy - art. 1053 k.c. przekształcenia spółek handlowych na podstawie k.s.h., łączenia osób prawnych (np. art. 96 prawa spółdzielczego).

Na mocy natomiast sukcesji singularnej dochodzi do nabycia indywidualnie oznaczonego prawa bądź praw. Skuteczność nabycia rozważa się w tym przypadku oddzielnie w stosunku do każdego z przenoszonych praw (i zgodnie z regułami dotyczącymi tego prawa). Przykładem sukcesji singularnej może być sprzedaż, zamiana, darowizna (musi dotyczyć ściśle wskazanego przedmiotu).

Niespornym jest także w doktrynie, iż instytucja związana z łącznym wstąpieniem w ogół praw i obowiązków wynikających z umów wzajemnych przez osobę trzecią nie jest odrębnie uregulowana w k.c. wobec czego przyjmuje się, że w takiej sytuacji łączne przejście praw i obowiązków jednej ze stron umowy wzajemnej na osobę trzecią może być zrealizowane tylko w sytuacji spełnienia dyspozycji przepisów regulujące instytucje przejścia długu oraz cesji wierzytelności, a więc art. 509 k.c.- art. 518 k.c. i art. 519 k.c. - 525 k.c. (por. Izabela Gil, Bartosz Ziajka, EP 2016, nr 3; Przejście długu, przejście praw i obowiązków z umowy - zmiana strony umowy, Przemysław Drapała 2016 r. wyd. 1), przy czym w judykaturze przyjmuje się, że dopuszczalne jest przeniesienie innych praw niż wierzytelności, stosując w drodze analogii przepisy o przelewie (art. 519 k.c.).

Przenosząc powyższe na grunt tej sprawy należy wskazać, iż powódka nie powołuje się na istnienie przepisu ustawowego z mocy którego mogłaby się powoływać na następstwo prawne, ani nie wspiera swej argumentacji odpowiednim zapisem umowy - zawartej

w ramach przewidzianej art. 353¹ kc swobody kontraktowania - zawartej z D. D., z którego takie prawo by jej przysługiwało.

Powódka jako osoba trzecia wobec umowy (...) zawartej w dniu 10 lipca 2013 roku pomiędzy D. D. a pozwanym pomimo tego, iż chciała wejść w prawa przysługujące D. D. nie przedstawiła żadnego dowodu na to, że takie porozumienie zawarto, tj. że dokonano przelewu praw D. D. a także obowiązków pozwanego z tej umowy na jej rzecz (art. 519 § 2 pkt 2 kc.) za zgodą pozwanego, przy czym zgoda pozwanego została wyrażona w formie pisemnej, pod rygorem nieważności (art. 522 k.c.).

Materiał dowodowy na zaistnienie takich okoliczności nie został zaoferowany Sądowi a zatem prawidłową jest konstatacja, iż poprzez zawarcie czterech umów sprzedaży czterech koni huculskiej doszło w dniu 6 maja 2014 roku do przeniesienia na powódkę wyłącznie prawa własności do tych koni.

Ponadto istotną okolicznością było również to, że przed wytoczeniem powództwa w tej sprawie (4 sierpnia 2015 roku) doszło do rozwiązania umowy łączącej D. D. a pozwanym na skutek jej wypowiedzenia przez pozwanego Instytut, ponieważ pismem z dnia 6 marca 2015 roku Instytut (...) w K. poinformował D. D. o rozwiązaniu ze skutkiem natychmiastowym umowy nr ZK/. (...) -12 o przystąpieniu do realizacji programu ochrony zasobów genetycznych koni huculskich w związku z niepoinformowaniem przez D. D. Instytutu o zbyciu w dniu 29 czerwca 2014 roku klaczy na rzecz E. C.. Prawo takie pozwanemu przysługiwało a prawidłowości tego ustalenia powódka nie negowała w apelacji.

Wobec powyższego powódka nie może skutecznie dochodzić ustalenia istnienia między nią, a pozwanym Instytutem umowy o przystąpieniu do realizacji programu ochrony zasobów genetycznych koni z dnia 10 lipca 2013 roku, zawartej poprzednio przez Instytut z D. D., ani też w wykonaniu tejże umowy żądać zobowiązania pozwanego

do potwierdzenia wykazu klaczy z dnia 9 lutego 2015 roku - zwierząt zastąpionych oraz wykazu klaczy zakwalifikowanych do programu ochrony zasobów genetycznych rasy huculskiej z dnia 16 lutego 2015 roku, gdyż był obowiązek pozwanego wiążący go wyłącznie w odniesieniu do strony takiej umowy.

Na marginesie przypomnieć należy, iż Sąd rozpoznaje żądanie zgłoszone przez stronę w pozwie w takim kształcie w jakim zostało ono przedstawione. Pozew został sporządzony przez profesjonalnego pełnomocnika na piśmie i obejmował konkretne roszczenie, którym sąd został związany.

Mając na uwadze powyższe orzeczenie Sądu Rejonowego należy uznać za prawidłowe, co skutkuje oddaleniem apelacji jako bezzasadnej na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł w punkcie 2 sentencji na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., a zatem zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, który powódka przegrała w instancji odwoławczej w całości.

Sąd zasądził więc od powódki na rzecz pozwanego kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym, którą to kwotę Sąd ustalił w oparciu o § 2 pkt 4 i § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.).